

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Közlítési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona
 Külföldre: Negyedévre 12 „
 Helyben: Negyedévre 5 „
 Külföldre: Negyedévre 21 „

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyeszesám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Mit tegyünk ?

— szept. 17.

A Szabadság-ot politikai párt-állása merőben elválasztja Kossuth Ferentől. Kossuth Ferenc a függetlenségi párt vezére, a Szabadság pedig a szabadelvűpárt politikai elveit írta zászlajára. S ime mégis Kossuth Ferentől közlünk ezuttal vezércikket, annak bebizonyítására, hogy a hazaszereteten megszűnik minden pártkülönbség. Ez a cikk fényesen bizonyítja, hogy az ellenzék és kormánypárt érzésben, gondolkodásban azonnal egygyé forrad, mihelyt a haza javáról van szó.

Kossuth Ferenc alább következő cikke oly higgadt, hogy ennél mérsékeltőbb nyugodtsággal a helyzetet a legősibb kormánypárti politikus sem mérlegelheti.

Lehetetlen, hogy a függetlenségi párt vezérének ez a böles hazaszeretete viszhangot ne kelt sen a szabadelvűpárt minden igaz hívében.

Epp ez okból közzé tesszük Kossuth cikkét, melynek minden sora szín igazság.

Mit tegyünk ?

Írta: Kossuth Ferenc.

Az abszolutizmus kezdetén vagyunk. Egy enyhe abszolutizmusnak, mely a vér nélküli forradalmat követi. E forradalom parlamentáris forradalom volt; a jelen abszolutizmust parlamentáris abszolutizmusnak lehet nevezni.

Az országgyűlés törvényesen együtt van; de nem ülészhetik, mert nincs felelős kormány; enélkül pedig minden tanácskozás meddő, mert a törvényhozás lehetetlen.

A függetlenségi párt élhetne azzal a joggal, melylyel minden husz képviselő élhet.

De ezzel a joggal visszaélni nem lenne helyes, mert e jog a koronával szemben van hivatva a nemzetet védeni, vagy egy erőszakos kormánnyal szem-

ben; de most a nemzeti ellentállás következménye a parlament szünetelése.

Egyébiránt a helyzetet ismeri az egész ország, ebbe bevilágítani nincs tehát szükség; ezt csak kiélesíteni lehetne éles hangú felszólalásokkal; én pedig a helyzet kiélesítéséhez a magam részéről hozzá nem járulok.

Máris odajutottunk, hogy szembe találkoztak egymással a nemzet akarata és a korona akarata. A nemzet beszélt már és a vidéken folyvást terjed a nemzeti követelmények visszhangja; a korona is beszélt, de minden jó hazafi reményli, hogy nem mondta ki az utolsó szót.

A függetlenségi pártnak nincs oka a krízis megoldását erőszakolni, vagy siettetni, mert abban a konfliktusban, mely a nemzet akarata és a korona akara között támadt, csak két megoldás van. Vagy a békés, vagy a fegyveres. Ez utóbbira senkisésem gondol és a haza elleni bűn lenne erre irányítani a felébredt közszellemet.

A békés megoldás lehetősége marad tehát csak fenn és ez úgy érhető el, hogy vagy a korona enged, vagy a nemzet. A nemzet nem engedhet, mert saját nyelvének jogait nem adja fel a nemzet s a felébredt közvélemény nem alszik el, ha pedig valaki megkísértené elaltatni, e kísérlet meddő maradna s a kísérletező fejje a falnak menne. A korona engedhet csak tehát, de eddig a hagyományok hatása alatt és rossz tanácsadókra hallgatva nem engedett!

Ilyen körülmények közt a nemzet részéről passzív ellentállásról lehet csak szó.

A passzív ellentállás sok kárral és veszéllyel jár úgy a nemzetre, mint a koronára nézve.

Nem csinálunk magunknak illúziókat afelől, hogy amint a krízis hosszabbodik, mindinkább főlhalmozódnak az anyagi károk, melyeket a helyzet okoz, a honpolgárok minden rétegénél.

E károkat s az alkotmányosság veszélyeit figyelembe lehetett volna venni a körülmények fejlődésének egy bizonyos stádiumában. Én igyekeztem is ezt megtenni ismeretes állásfoglalásaimmal, de a nemzeti akarat nem latolgatta e károkat és veszélyeket.

nyomtatványok, (debreceni és közép-kori képes történeti munkák, — jutányos árban — eladók.

Most már tulmentünk a latolgatások idején, mert most már kidomborodtak egymással szemben a nemzeti és a királyi akarat.

De nemcsak a nemzet helyzete nehéz, hanem a hatalomé is. A hadsereg, mely a hatalom egyetlen erejét képezi, minden nap jobban összemorzsolódik a hatalom kezében.

A katonaság tudja, hogy erőszakkal tartják fegyver alatt, megszerzett jogai dacára és ezért zugolódik, elégedetlenkedik.

Az adók még részben folynak be, de földművelő országban az adóbehajtás lehetősége időponthoz van kötve; ha ez lejárt, akkor az adóbehajtás óriási nehéz ségbe fog ütközni és megdöbbentő károkat fogna okozni.

A királynak látni kell, tudni kell, hogy miképen gyengül hadseregének ereje, mivé lesz benne a szellem az erőszakos fegyverbentartás folytán és látni kell, tudni kell azt is, hogy jövő tavasszal már bajba jönne az állam ha nem lenne addig rendes adószedés.

Bizonyosan vannak olyan körök, a melyek azt hiszik, hogy e bajokon lehet erőszakkal segíteni, vagyis erőszakot alkalmazva, a „parlamentáris“ abszolutizmusról áttérni a valódira és erőszakkal ujoncozni, erőszakkal hajtani be az adót.

De ha az erőszak üdvösnek bizonyult volna, nem tért volna át az uralkodó a kényuralom teréről az alkotmányosság terére 36 év előtt.

Hihetetlennek látszik a magyar józanság előtt az, hogy oly nemzeti követelésért, mely természetes és mérsékelt alakban nyilvánul meg, a korona elhatározhatná magát arra, hogy ugrást tegyen az abszolutizmus bizonytalan sötétségébe és belekeverje magát abba, hogy két állam közül az egyikben kérlelhetetlen nemzetiségi surlódás, a másikban az elnyomatás által kihívott ellentállási szellem honoljon; és ilyen viszonyok dulják föl az agg uralkodó békéjét, uralkodásának végét.

Az említettekből látszik, hogy a korona passzív ellentállása szinte oly nehéz ségekkel és károkkal jár a koronára mint amilyen károkkal és megpróbáltatásokkal jár a királyság (1574-ből), incunábulokum ut leírások s egyéb értékes művek cím a kiadóhivatalban.

Ősrégi magyar

bálatással jár a nemzetre nézve a nemzet ellentállása.

Csak hogy a nemzetek örökéletűek, a királyok pedig nem. S az örökéletűnek több ideje van várni. Ezt fontolják meg a hivatott tanácsadók!

Mindenesetre azonban minden magyar hazafinak keresni kell a kibontakozás útját: de elsősorban a kormány párt kötelessége ez.

A kormány párt óriási hibát követett el, midőn megengedte, hogy szembeállítassanak a nemzet és a korona akarata. Miatta még az is megtörténhetett volna, hogy egy oly miniszterium vegye át az állam kormányzását, amely a király programjával állt volna a képviselőház elé: ez pedig az alkotmányos kormányforma tönkretétele lett volna és csak azért nem történt meg, mert a kormányzásra hivatottaknak itélt férfiak vonakodtak a függetlenségi párttal szembeszállni oly kérdésben, melyben jól tudják, hogy az egész nemzet pártunk háta mögött áll.

A kormány pártnak kötelessége lett volna régóta végérvényi ignorálatának. Már hónapok óta hirdetem ezt szóval és tollal.

A leghatározottabban kötelessége lett volna (és még most is az) értekezletre összehívni és állást foglalni a nemzeti követelmények mellett.

Ha ezt megtette volna a kihallgatások előtt, valószínű, hogy a király engedett volna addig a fokig, amelylyel a

nemzet is megelégedhetett volna egyelőre, mert a nemzetben kevesen vallják azt az elvet, hogy mindent, vagy semmit.

Vagy pedig, ha a kormánypártnak nincs szándéka állást foglalni a nemzeti követelmények mellett, akkor foglalt volna állást ellenük s ezzel fedezte volna a koronát, nem engedve meg, hogy oly teljesen exponáltassék, mint ahogy ez megtörtént.

Ebben az esetben a kormánypártnak le kellett volna számolni a nemzettel, de mint kormánypárt megtette volna kötelességét, legalább a korona iránt.

Most, hogy a parlament szünetel, mert nincs felelős kormány, még inkább érezhető annak szüksége, hogy pártközi konferenciákat hívjon össze a Ház elnöke, amelyeken megvitathatók lennének az eszmék.

A pártközi konferenciák eszméjének hónapok óta híve vagyok, többször kértem arra a Ház elnökét, hogy mint egyedi kompetens faktor hívja össze, de sikertelenül érveltem eddig.

— szept. 17.

— A debreceni határozat. Megirtuk már, hogy Temesvárott a szabadelvű párt vezetősége megtagadta a pártgyűlés összehívását, melyet 50 tekintélyes szabadelvű párti választó kért, hogy a debreceni határozatot elfogadhassák. Kissé különös eljárás volt és a szabad vélemény nyilvánításnak elfojtása, hogy a vezetőség félt a gyűlés többségének határozatától. Mert

hiszen ha azt remélhette volna, hogy a gyűlés elveti a debreceni határozatot, az a kilenc pártvezető bizonyára két kézzel kapott volna a nekik kedvező alkalom után. Még különösebb teszi azonban a temesvári eljárást, hogy számos szabadelvű párti polgár gyűlést akar tartani s ezt a vezetőség rendőri betiltással szeretné megakadályozni: Erre vonatkozólag a Délmagyarországi Közlönyben a következő épületes cikkeskét olvassuk:

— A debreceni határozat és Temesvár. Egyes békétlenkedő „szabadelvű párti tagok”, a kik nincsenek megelégedve a temesvári szabadelvű párt vezetőségének ismeretes hazafias határozatával, szeptember hó 20-án d. e. 11 órájára a Pávához címzett gyárkúlvárosi vendéglőbe pártértekezletet hívtak össze, melynek napirendjére a debreceni szabadelvű pártnak a katonai kérdésekre vonatkozó körirata van kitűzve. A temesvári szabadelvű párt forma szerint szervezkedett testület, melynek meg van a maga elnöksége és választmánya. Véleményünk szerint „pártértekezlet” et csakis az elnökség vagy a választmány hívhat össze így van ez a világon minden testületnél és e tekintetben a temesvári szabadelvű párt sem képezhet kivételt. Ennélfogva az egyes békétlenkedő elemek nincsenek jogosítva pártértekezletet összehívni és ha mégis összehívnak pártértekezletet, véleményünk szerint annak megtartását a rendőrségnek be kell tiltania. A szabadelvű párt vezetőségének határozatát a temesvári szabadelvű

A lelkiismeret.

Irta: Pakots József.

Az aranycsináló a város végén lakott egy várszerű, tornyos házban. A ház különös építmény volt. Földszintjén nem voltak sem ablakok, sem ajtók, csak emeletnyi magasságban volt bevágva a vastag kőfalakba néhány szelelő lyuk és egy alacsony, széles vasajtó. A szelelő lyukakat is vaskosarak fedték s a házba csak úgy lehetett bejutni, ha előbb felülről leeresztették az összecusukható és kinyitható keskeny falépcsőt.

A különös építmény ó-német fedeléből messze kiugrott egy karsu torony amelynek fedele nem volt, hanem vízszintes ajtóval záródott. A torony tetejét korlátok szegélyezték s e korlátok mögött gyakran feltűnt a különös ház lakója, az aranycsináló.

A városban sok titokzatos dolgot beszéltek az aranycsinálóról. Biztosan tudták, hogy összeköttetésben van az alvilági szellemekkel, akik a föld megolvadt méhéből vedrekben hozzák föl neki a folyó aranyat, amelyet aztán ő kemény ércnek dolgoz fel.

Az aranycsináló mindezekről a mesékről tudott és mosolygott.

— Az emberek ostobák! — mondotta valakinek és az a valaki a lánya volt.

A rut arcú, savó zöld szemű aranycsinálónak ugyanis gyönyörű szép lánya volt. Aranyhaja volt a lánynak, égszínkék szeme és hajnalpiros arca.

— Gertrud, — mormolta eltűnődve az aranycsináló — ma mennyit osztottál ki az ostoba emberek között?

— Tíz aranyat! — felelte a lány.

— Jól van! Holnap ugyanannyit ad hatsz.

Az aranycsináló leánya boldogan ugrott az atyja nyakába és megcsókolta annak pergamentszerű, sárga arcát.

— Oh, milyen jó is vagy te édes, bölcs apám!

II.

Hánasz, az aranycsináló közönséges uzsorás volt. Ezek hosszú során át csalta lopta a könnyelmű embereket s mikor már annyi vagyont harácsolat össze, hogy akár száz embert is gazdaggá tudott volna tenni belőle, visszavonult. Az öregsége is kényszerítette már a pihenésre.

És Hánasz, az aranycsináló az ország másik végébe költözött, a várszerű tornyos házba, amelyet saját tervrajza után építtetett fel.

Itt, nagy magányosságban, a tétlenség malmában az aranycsinálót különös érzések fogták el. Az aranycsináló minden fenntartás nélkül állapította meg önmagáról:

— Közönséges örmény gazember vagyok s ha nem a saját bőrről volna szó, hát egyszerűen fölakasztanám magamat.

Ez önbeismerés nyomán az aranycsináló önkénytelenül filozófálni is kezdett: — Sohse jutok a szentnek társaságába, — sóhajtotta őszinte buval és borzadva gondolt a számára egyedül lehetséges földöntúli kvártélyra, a pokolra.

Ez a gondolat már szinte beteggétette. A poklot nagyon kényelmetlen helynek ítélte. Gyermekkorából emlékezett egy képre, amely apjának, a szent és jámbor örmény koresmárosnak hálósobáját díszítette. Ez a kép a poklot ábrázolta. Jajgató emberek sütek ott nyárson, vagy

főttek nagy üstökben. Az aranycsinálónak ludbőrös lett a háta, ha erre gondolt és elhatározta, hogy rászedi a pokol fejedelmét, Belzebubot, aki nagykönyvében már bizonyára nyilvántartja őt.

Pézzel mindent el lehet érní — gondolta Hánasz és számadásokat csinált. Kiszámította, hogyha minden nap tíz aranyat jótékony célra ad, ez éppen örvagyónának kamatait teszi ki a tőke tehát sértetlen marad. Fent az égből pedig napról-napra szépen bevezetik majd a főkönybe a tíz aranyat s mire az ördög érte jönne, akorra már tele volna írva a mennyország főkönyvének lapja és Bezebub inasa hosszú orral távoznék.

Az aranycsináló nagyon megörvendezett az ötletének és a lánynak tíz aranyat adott, hogy ossza szét a szegények között.

III.

Történt pedig, hogy a városba, amelynek végén az aranycsináló is lakott, egy ifju jött. Agról szakadt külsejű nagyhangu ifju volt, aki az utcákon megállította az embereket és szidta, káromolta őket.

Az emberek, akiket az idegen ifju így szidalmazott, először haragra indultak és megakarták kövezni, de aztán, amint tovább hallgatták, lecsillapodtak és szegyenkezve somfordáltak el mellőle.

A városban pedig furcsa dolgokat beszéltek az ifjuról. Mondották, hogy a vesébe néz és mindenkinek kifordítva látja a lelkét. A város eszének a sánta szürszabónak, aki valamikor a nagyvárosban irodaszolga volt, ezt mondta az ifju:

— Olyan a lelked, mint egy rozsködmön. Csupa ringy-rongy folt van

választó polgárság nagy többsége osztatlan helyesléssel fogadta. Erre való tekintettel a megtartatni tervezet u. n. pártértekezletnek különben sines semmi létjogosultsága.

Harc a tüdővész ellen.

— szept. 17.

Az emberiségnek általános nagy ellensége évről évre rohamosan növekvő erővel szedi áldozatait Magyarországon s legfőbb ideje annak, hogy állam, község, társadalom egyaránt a hadsorra álljon az alattomos pusztító ellenséggel szemben. Harcolnunk kell és győznünk kell a tüdővész felett, mert ha ezt nem tesszük, néhány évtized múlva benuitan, tehetetlenül, betegen fog állani a tüdővésszel szemben a nép. Igazán csodálatra méltó az a nemtörődés, az a lustaság, mellyel ugy intező köreink, mint a társadalom a tuberkolozissal foglalkozik. Os tort szeretnénk pattogtatni e hanyagok fölött, akik gondatlanul élvezik a futó jelent, mialatt felettük a ház ég.

Igaz, akció, nem is egy indult már nálunk a tüdővész leküzdésére. S volt akció olyan is, amely sikerrel járt, amit bizonyít egy két már fennálló szanatorium is. De mik ezek a kis olajcseppek a viharzó tengerben? Körülbelül félmillió ember szenved Magyarországon tüdővészben, akiknek nagyobbik percentje még azt sem tudja, hogy beteg. A szanatoriumokban összesen alig fér el egykétszáz ember, a többi sok százezer ember kint küzködik a poros, piszkos levegőn s vagy dolgozik nagy kinnal a betevő falatért, vagy ha már csak bálni jár bele a lélek kétségbeesetten, főléáll a munka harcából és nyomorogva haldoklik.

Az alsóbb néprétegek köréből szedi aránylag legtöbb áldozatát a kór. — Az ipari segéd munkások szolgáltatják a tüdővésszek legnagyobb százalékát. S ezeknek körében, valamint falusi lakosság között is csaknem teljes tájékozatlanság uralkodik a tüdővész felismerése s az ellene való védekezése felől. Semmi de semmi nem történik a szerencsétlenek e tömegének felvilágosítása és megmentése céljából.

A felvilágosítás ugyanis a tüdővész elleni védekezésnek egyik hathatós módja különösen a veszedelmes betegségnek kezdetleges studiumában. Aki először köpi a vért, vagy először észleli, hogy bomlás van a tüdejében, az maga is gyógy kezelheti magát a megfelelő életmóddal s a tüdőre nézve káros munkától való tartózkodással. A tömegben azonban tökéletes tájékozatlanság uralkodik a tüdővésszel illetőleg. Csak akkor tudják meg, hogy betegségük veszedelmes, mikor már rend szerint menthetetlenek.

Nyomor, pusztulás jelzi az utját a tüdővésznek s az grasszál akadálytalanul ugy a falvakban, mint a városokban.

Amint van általános védkötelezettség, ugy kellene általános tüdővész-véd kötelezettségnek lennie. Az a kormány és az a társadalom, mely a tüdővész ellen való védekezés kötelezettségét megteremti, örök hátlára kötelezi az utókort. Legfőbb ideje eljött annak, hogy törvényt hozzanak a tüdővészről s kötelezzék a hatóságokat és magánosokat egyaránt, hogy tuberkolózis esetén megtegyenek mindent a baj legyőzésére, különösen, hogy elterjedését megakadályozzák.

Műhely, utca, vonat, hajó, mocsaras vidék, dohos lakás egyaránt tenyésztője a tuberkolotikus bacillusnak s e baj el-

lensúlyzására újabb és nagyobb szabású köztisztasági intézkedésekre van szükség.

Tény, hogy a legtöbb tüdővész ember tuberkolotikusan terhelt családból származik. Ahol az orvos tüdőbeteg szülőt konstatal, ott a gyermek ápolására és egészségben való megtartására külön gond fordítandó!

Persze, mindez csak részlete lenne a tüdővész ellen való általános védekezésnek, amely csakis ugy vezet célhoz, ha az állam veszi kezébe az ügyet és társadalom minden irányban támogatja. A magyar nemzet egyik legfőbb érdeke, hogy ez minél hamarabb bekövetkezzék.

Addig is igen sokat tehetnek a községek, városok is a maguk hatáskörében.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Kérelem szabadságért.** Dr. Tóbi Elek a város egyik jegyzője, betegsége miatt már hosszabb idő óta szabadságon van. Tegnap, most már harmadikban, újabb pár heti szabadságoláért adta be kérvényét, mit még mindig tartó betegségével okol meg. A kérvény véleményezése sül a tanács elé kerül.

EGYHAZ és ISKOLA.

Lelkészi kinevezés. Winkler József nagyváradai róm. kath. püspöki helynök Ruzska István békésöndródi róm. kath. segédlelkézt a helybeli róm. kath. plebániához hasonló minőségben kinevezte.

A róm. kath. egyháztanács választmányi ülése. A róm. kath. egyháztanácsának választmányja ma délután ülést tart,

rajta. Hát olyan szabó vagy, ki még új ruhát se tudsz varrni a lelkednek?

A köszörűsnek a piaetéren ezt kiáltotta:

— Hát azt a sok rozsdát miért nem köszörülöd ki már a lelkednek?

A harangöntőhöz így szólt:

— Tudsz is te harangot önteni? Nem hallod, hogy lelked harangja milyen üresen kong?

Hanem a legvakmerőbb volt, amit a városbírónak mondott:

— Te irsz törvényeket? Hiszen még irni sem tudsz. Egy betű sem jó ki pennádból anélkül, hogy feltött ne ejts vele a lelkednek.

Az aranyesinálóhoz leánya vitte meg a szabadszáju idegen hírét. Mikor Hánész hallotta, hogy az idegen ifju milyen kemény dolgokat mondogat az embreknek, kíváncsiság fogta el, hogy vajjon neki mit mondana, fölment hát a toronyba és onnan nézte messzelátóval, hogy nem láthatná-e meg az ifjut. Nem kellett sokáig várnia. Cigánykereket vetve tünt fel az a városvégi házak közül. Az aranyesináló, amikor meglátta a furesa alakot, aki a lábain és kezein ugy vetette át magát, mintha szélmalom volna, kacagott. Az ifju megállott és felkiáltott hozzá:

— Mit kacagsz, te vén gazember. Talán nevetségesnek talász? Hát nem vagytok sokkal nevetségesebbek ti, akik egész életen át vetitek a cigánykereket a fejeteken át, csak hogy egy kis alamizsnát kolduljatok a sorstól?

Az aranyesinálónak leest az álla. A bátor és különös hang megdöbben-tette.

— Ki vagy te és honnan jösz? — kérdezte.

— Ne légy kíváncsi? Ha akarod nem tudod meg, de megtudod majd amikor nem akarod.

— Ettől a felelettől ugyan nem lettem bölesebb, — gunyolódott az aranyesináló.

— Minek neked a bölesesség, mikor ugyis ostobaságból élsz. Ha böles volnál, rögtön belátnád, hogy hasztalanul éltél eddig és levetnéd magad a toronyból.

— Te tetszel nekem, — felelte az aranyesináló — diskuráljunk hát.

Az ifju kacagott:

— Nem addig van a! Ha beszélni akarsz gyere le a bagolyvárdról. En nem nyujtogatom többé fölfelé a nyakamat.

Az aranyesináló lemaszott a toronyból. Az idegen ifjuval megindult a mezők felé és mély beszélgetésbe merült.

— Te nagyon rossz embernek hiszel engem, kezdte az aranyesináló. — szeretném bebizonyítani, hogy nincs igazad.

— Ne bizonyíts! — felelte az ifju tréfásau. Engem nem csalsz meg. Te vén gazember vagy!

— Tagadom, — mondotta az aranyesináló ingerülten, — én sok jót eszelek szem. Mindennap tiz aranyat adok a szegényeknek. Ha szegény vagy, neked is adok. Akarod?

Az ifju mosolyogva legyint a kezével. Aztán egy mogyorófa bottal végigveredte az utszéli bokrokat és dudolui kezdett.

— Hm, te jótékony vagy? — mondta aztán gondolkozva. — No, jó!

Egy parasztasszony jött velük szembe az uton. Falusi kofa volt, aki a hátán egy nagy puttonba almát vitt be a városba. Az idegen ifju mikor a kofa mellett elhaladtak, nagy ügyességgel kicsent egy almát a puttonból és jóízuen kezdte enni. Az aranyesináló megbotránkozott.

— Nem szégyened magad? Meglopni azt a szegény parasztasszonyt!

Az ifju kacagott. Jóízuen rágta az almát kövér husát és a csutkát megtartotta. Egy apró kis fueska szaladt feléjük. Poros szurtos volt az ingeekéje és az arcán meglátszott, hogy a sok ugrándozástól megékült. Az ifju eléje állt:

— Te gyermek akarod ezt a csutkát?

A fueskának kigyult a szeme és kis keze mohón kapott az alma maradvány után.

— Köszönöm bácsi! — mondta aztán kis fehér egérfogaival esamesogva rágta az almacsutkát.

— No látod, mondta az ifju az aranyesinálónak hát nem vagyok én jótékony ember? Akáresak te.

Az aranyesináló megrázkódott és félénken bámult az ifjura.

— Ki vagyte? — kérdezte ujra.

Az ifju arca elkomorult és ásitva mondta.

Én az emberek lelkiismerete vagyok. Aztán lefeküdt az árokszélre és alaludt.

melyben az összegyűlt folyó ügyeket fogja a választmány elintézni.

A róm. kath. iskolaszék ülése. A róm. kath. iskolaszék e hónap 18-án pénteken délután ülést tart. Az ülésen az iskolaszék a tanév folyamára az osztályok elhelyezését illetőleg fog intézkedni.

Diákélet. A debreceni Felsőkereskedelmi Iskola Önképzőköre és Segélyző egylete ma délután tartotta alakuló gyűlését Dr. Szántó Sámuel tanár elnöke alatt. A választásokat a következőleg ejtették meg: Az önképző körben elnökké az ifjuság egyhangulag Sz. Grosz József-t, titkárrá Eperjesy Istvánt, alelnökké Révész A.-t, főjegyzővé Debreceni Gyulát, aljegyzővé Müller J.-t, segédjegyzővé pedig Szántó Bélát választotta meg. A segélyző egyletben az ifjuság egyhangulag Eperjesy Istvánt választotta elnökké. Titkárrá pedig Fábrián Lajost, főpénztárnokká Sz. Grosz Józsefet.

Hivatalos órák a siketnémák iskolájában. A jövő hónap 12-én megnyíló siketnémák iskola helyisége ez évben a Csapó utcai 35. sz. házban lesz. — Az iskola igazgatója e napokban 3 hétre külföldi tanulmányútra ment s így teendőit helyettesítette Scholtz Lajos tanár látja el, ki vel iskolai ügyekben az iskola helyiségében mindennap délelőtt 10—12 óráig lehet értekezni.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap és tüned napon d. e. 9—12-ig.

Nőegyleti szöv. ipar tanműhely nyitva — vasárnap kivételével — mindennap délelőtt 7—12-ig és délután 2—6-ig.

Szept. 17. Jog és pénzügyi bizottság ülése a városházán délután 3 órakor.

Szept. 17. Hentesek értekezlete Törőnél délután 5 órakor.

Szept. 19. Függetlenségi kör Kossuth lakomája Törőnél.

Szept. 19. Megyei számonkérészék ülése.

Szept. 20. Kossuth dalkör dalestétye a Bikában.

Szept. 20. Lódijazás Hajduböszörményben.

Szept. 21. Megyei közgyűlés.

Szept. 27. A közraktár ülése a városházán délelőtt 10 órakor.

A Hortobágy hasznosítása.

— Kiküldött bizottsági ülés. —

— szept. 17.

A Hortobágy hasznosítása tárgyában javaslatétel céljából kiküldött bizottság tegnap délután 4 órakor a városháza nagytanácsstermében Kovács József polgármester elnöke alatt ülést tartott. Az ülésen az elnökön kívül jelen voltak még Bakonyi Samu országgyűlési képviselő, Király Gyula, Csóka Samu v. tanácsosok, Roncsik Lajos v. főszámvevő, Horváth István és Szentessy József bizottsági tagok.

Az ügyet Vargha Károly tb. tanácsos a bizottság elnöke őrsmertette.

A város közgyűlése még 1897-ben megbízott egy bizottságot, hogy különösen a házi pénztár érdekeire való tekintettel, tanulmányozza a Hortobágyt miként való hasznosítását s e részben tegyen a közgyűlésnek javaslatot.

Köztudomásu ugyanis, hogy a városi házi pénztárnak még ez idő szerint is a Hortobágyból befolyó összes jövedelmét mely a legeltetési díjakból befolyik, megemészti a Hortobágy fentartási költsége állami adóban, ármentesítési járulékokban és egyéb kezelési és fentartási költségekben.

Sőt a legeltető gazdaközönség az ingyenes iskoláztatás céljából még ezen felül 30 ezer koronát önként vállalt el, mely szintén a legeltetés jövedelméből telik ki s illetve fizetni való terheit képezi.

Ilyen körülmények között nagyon is érthető és megokolt, hogy a közgyűlés a Hortobágy hasznosításán gondolkodik s a régen vajudó hasznosítás ügyét végre megoldani kívánja főleg azért is, hogy az akként befolyó jövedelemmel a város eddigi pótdóját lehetőleg végleg, vagy legalább részben kiküszöbölhesse.

E tanácskozások és tervek során pedig ez időszert legcélszerűbbnek mutatkoznék tehát ama terv, hogy először 10,000 hold a Hortobágyból bérbeadható szántó földnek kihasítassék s hogy másodsor az eddigi legeltetési bér felemeltessek. Mindkét esetben bizonyos kész jövedelem többlet volna természetesen biztosva.

E tervet illetőleg a gazdasági egylet véleményadására lett felszólítva, az egylet ennek alapján véleményét be is nyújtotta s abban határozottan ellene van úgy a legelőbér felemelésének, valamint tízezer hold hasznosítás céljából való kihasításának, bár a legeltetésre még ezután is elég terület maradna a Hortobágyon.

A gazdasági egylet e véleményét a tegnap tartott bizottsági ülés tudomásul vette, de mielőtt azt elfogadná, vagy elfogadásul a közgyűlés elé terjesztené a bizottság, szükségesnek tartja, hogy ez ügyben — a gazdasági egylet véleményének előterjesztése mellett — a jog és pénzügyi bizottság hozzászólását is kikérje, melynek meghallgatása után fogja aztán a kiküldött bizottság az ügyet saját véleményével együtt döntésre a közgyűlés elé terjeszteni.

Ugy tudjuk, hogy a jog és pénzügyi bizottság a hozzá véleményadás céljából utalt ügyet már legközelebb tárgyalni is fogja.

Ezzel a kiküldött bizottság mai ülése véget is ért.

*** Szomorú jelentés érkezett a Hortobágyról.** Elsült a legelő. Értesítettik a jószágtartó gazdaközönség annál fogva, hogy miután a hortobágyi pusztán a legelő ez idő szerint annyira rossz, hogy ott, különösen a növendék csikók és kóros lovak az éhen elhullásnak vannak kitéve, a jószágoknak mielőbbi elhajtását eszközölje.

*** A délvideki nagygyakorlat és a vasút.** Hogy a máv. minő óriási munkát tud nagy pontossággal lebonyolítani azt újabban a délvideki királygyakorlatok alkalmával láttuk. Az államvasut ismét

fényes bizonyosságot adta szervezete tökéletes voltának. A radna—lippi nagymanőver végeztével 28 óra alatt a renga-teg bucsusnéppel jövő menő vonatokon kívül minden főnakadás nélkül 66 katonavonatot összesen 2400 vasuti kocsival indítottak el a radnai állomásról. Ezek összesen 54.000 embert, 4300 lovat, 300 ágyut és óriási mennyiségű podgyászt szállítottak el.

*** Debrecen határának vadászati térképe.** Fehér Lajos a vadásztársulat tagja már régebben egy térképet adott ki, mely a város határát, főleg vadászati célból, ábrázolja hiven. A térképet, mely tájékoztatósi célból is hasznos, Acél Géza városi főmérnök is láttamozta. — Fehér Lajos tegnap beadványt nyújtott be a városhoz, melyben arra kéri a tanácsot, hogy ezen közhasznú térképéből, melyből nála még 800 darab van készletben, rendelkezjen meg a tanács bizonyos mennyiségű hivatalai számára használatul. — A térképek kötött példányainak ára 2 kor. 40 fillér, míg egyszerű példány 1 koronáért kapható tervezője Fehér Lajosnál. A tanács a beadványt közelebbi ülésén egyikén fogja tárgyalni.

*** Kinevezés.** A debreceni kir. ítélőtábla elnöke Nagy Lajos debreceni lakos végzett joghallgatót a debreceni kir. ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakorlókká, Baicsinszky Odón és Dr. Csongor Gergely nyíregyházi kir. járásbírói továbbá Agoston Gábor huszti kir. járásbírói díjtalan joggyakorlókat pedig segélydíjas joggyakorlókká kinevezte.

*** Áthelyezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Feltóthy László hajduszentbólyai állami polgáriiskolai rendes tanárt hasonló minőségben az újpesti állami polgári fiúiskolához áthelyezte.

*** Feloldott zárlat.** A hasított kőrmű állatok között eddig uralkodott száj és körömfájás járványa végre az Vik kerületben is megszűnt. Ennek folytán a hatóság az Vik kerületben is feloldotta a zárlatot s így most már Debrecen város egész területe felszabadult az állatok között oly soká eltartott száj és körömfájás zárlata alól.

*** Katholikus egyetem Erdélyben.** Az erdélyi katolikus egyetem régen huzódó kérdése immár a megoldás stádiuma felé közelget. Mint Kolozsvárról jelentik, az erdélyi katolikus státus tizenkettes bizottsága tegnap ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a létesítés dolgában gyűjtő- és szervezőbizottságot küld ki. A gyűjtőbizottság elnöke gróf Korniss Viktor, a szervező bizottságé báró Jósika Sámuel. A státusnak régebbi határozatához képest az egyházmegyékhöz felszólítást intézett, hogy tudassák, mennyire terjednek azok az alapok, amelyeket esetleg a katolikus egyetem létesítésére fel lehetne használni. A beérkezett válaszok szerint körülbelül egy millió koronára ez az összeg, amelyhez még Fogarasi püspök alapítványa járul, amely körülbelül két millió koronát tesz. — Az egyetemet Gyulafehérvárott fogják felállítani és pedig fokozatosan. Előbb a theologiai, azután a filozófiai és végül, ha elég pénz lesz, a jogi fakultást.

*** Magyarok sikere a cigányhangversenyen.** A fővárosi Népszínházban még mindig tartanak a Dankó Pista emlékére rendezett cigányzene hangversenyek, melyek estéről estére megtöltik a Népszínház nézőterét érdeklődő közönséggel. Tizenötödikén este a debreceni Magyar testvérek cigányzenekara versenyzett a dicső

ség babérjéért. Amint azt most a fővárosi lapok híradásából olvassuk, Magyariek játékkal feltűnően nagy sikert arattak. Az összes fővárosi lapok dícsérettel vannak eltelve derék zenekarunk pompás, tüzes és egyszerű, de magyaros zamatú játéka felől, s e dícséretből aztán kijut a bandának és két primásán kívül a tüzes nagy fekete szemű kis Magyarifunak is a banda 3 ik alig 8—9 éves primásának. Amint a fővárosi lapok írják, derék zenekarunk nemcsak a közönséget ragadta el általában, hanem játéka legbuzgóbb taposói voltak az előadásán jelen volt Blaha Lujza, Kürty Klára és a bíráló bizottság tagjai. Igazán örvendünk derék zenekarunk e szép és nem mindennapos sikerének.

* **Tűz.** Tűz volt az éjjel városunkban. Éjjelkor ugyanis, eddig ismeretlen okból, a sziv utcában kigyult Major István kis gazda szalmával fedett háza, melynek nemcsak teteje égett le, hanem beleégett a gazda butorzata is. A Major István égő házatól aztán kigyult a szomszédos eszerépsindelyes ház is, melynek teteje szintén leégett. A vész hírére a tűzoltóság nyomban a helyszínén termett s teljes erővel igyekezett a tüzet elfolytani, a mi sikerült is s a tűzoltóság fél 2 óra tájt már, őrségét hátra hagyva, laktanyájába újból vissza vonulhatott.

* **Birtokvásárlás.** Iglóról jelentik: Hohenlohe herceg javorinai nagybirtokos a szépesbélai erdőség melletti ezer holdat meghaladó keresztfalvi birtokot 400.000 koronáért megvásárolta.

* **Orvítamadás.** Az elmúlt éjjel a Vilmos huszár kaszárnyából távbeszélőn bal esetről értesítették a rendőrséget, honnan Fehér Mihály rendőrbiztos Dr. Balkányi Emil kerületi orzossal rögtön a helyszínén termett. A kaszárnya előtt a hatóság egy részeg embert talált várbe fagyva, mellette pedig egy véres fahasáb hevert. A részeg ember Erdei András napszámos volt, kit válaki orvos megtámadott s a földig levett. Erdeit a rendőrség ápolásu a kórházba szállította, az ismeretlen tettest pedig nyomozzák.

* **Halálozás.** Papp István derecskei állami elemi iskolai tanító Derecskén elhunyt. Az elhunyt a magyar népoktatásnak egyik kiváló napszámosa volt, kit elismerést kiérdemelt munkásságáért több ször ki is tüntettek.

* **Összeszarkált bérkocsis.** Kellemetlen éjjel élt át Nyikita György bérkocsis az elmúlt éjjel. Szabó Mihály, Juhász János és Csizmadia István ugyanis a vasúti hidnál megtámadták Nyikita Györgyöt, kit azután megverték és összevissza szarkálták. A súlyosan sérült kocsisnak dr. Varga Emil nyújtotta az első orvosi segélyt. Nyikita Györgyöt sérülésével a kórházba szállították.

* **Megbokrosodott ló.** Szabó Mihály hentes kocsijába fogott lovát, tegnap d. u. kocsi a Dégenfeld téren őrizetlenül hagyta. A ló valamitől megriadva elragadt s végig vágatott a piacon a magy. állam vasúthoz s onnan vissza a piac Péterfia, Eötvös, Rákóczi utcákon, utközben egy esomó sátozt feldöntött, fákat kitért stb. A rendőrség felszólítja min azokat, kik e miatt kártérítést igényelnek hogy a bűnügyi osztálynál tegyék meg feljelentésüket, hogy a gondatlan kocsis Kovács Józsefet — érdeme szerint felelősségre vonhassák.

* **Agyonlőtt hajtó-fin.** Nagyváradról jelentik: Ifjabb gróf Tisza István, gróf Tisza István fia, aki Debrecenben a tavasszal tett érettségét, Geszten vadászott Keglevics György és Miklós gró-

fokkal. Tíz-tizenként hajtófiu vette őket körül, akik a vadat a vadászok elé terelték. A fiuk mohón lesték a kilőtt töltéseket. Egy tízéves fiu két kilőtt töltést látott meg a földön gróf Tisza István lábánál. A gróf háta mögé sompolygott és fel akarta venni a töltéseket, de e közben meglökte a fiatal gróf fegyverét, amely eldőrdült s golyója a gyermek koponyájába turódott. A gyermek szörnyet halt. Ifjabb gróf Tisza István azonnal bejelentette az esetet az ügyészségnek.

* **A világ legnagyobb tornya.** Az amerikaiak szeretik az óriási arányokat mindenben: ez már az elbizakodottság természetrajzához tartozik. A jövő évi világkiállításra St. Louisban olyan tornyot építenek, amely messze túlhaladja nemcsak az Eiffel-toronyt, hanem a világban létező minden toronyt az arányait. Az 1050 láb magasra tervezett torony olyan acéloszlopból való, melynek körülete 505 lábot tesz. A torony tetején pedig a világ legnagyobb zászlórudján a világ legnagyobb zászlója fog lengeni. Az oszlop tetején azonkívül egy Marconi-állomás lesz és egy csillagvizsgáló, melynek tetején 7000 ember számára lesz hely. Az óriási oszlop belsejében sűrített levegő által hajtott liftek szállítják majd a magasba a közönséget. Ezeknek a lift-kocsiknak a mozgásba hozatala egészen új találmány lesz, amit az amerikaiak nem akarnak elárulni. Természetesen még egész sora a csodás dolgoknak lesz látható ebben a toronyban.

* **Lopások.** Hajduböszörményben Kovalin Hermin Grün Sámuel üzletéből annak kárára 206 korona készpénzt, egy arany órát és láncot, 5 arany gyűrűt mintegy 700 korona értékben ellopott. A lopást Grün idején észrevette. Kovalin az elrejtett ékszereket elő is adta, de a készpénz már nem került meg. — Városunkban meg Balázs Erzsébet a rendőrség régi alakja lopott el több rendbeli ruhát neműt Magyar Sárától. A lopásokat a hatóság hivatalos eljárás tárgyává teszi.

* **Dr. Winkler Jenő** egyetem és orvos tudor fogorvos nyaralásából haza tért és megnyitotta Kossuth utca 26. sz. alatti fogorvosi műtermét.

* **Rövid hírek.** Nagy tűz Macedoniában. Nem a Balkán viharfészkeiben, hanem Torontálvármegyében hasonló nevű községében vasárnap leégett a templom. A tűz eldobott égő cigarettától származott. — **A magyarok ellen.** Spalatóban a csöcselék megtámadta a „Zágráb“ nevű hajót s a dévai állami tanítóképző intézet rajta utazó növendékeit bántalmazta. — **Szeszrobbanás.** Winkler János nyenyedi kereskedő házában egy hordó denaturált szesz felrobbant, minek következtében három egyén megsebesült, kettő meg is halt közülök. — **Allat az emberben.** Böcs János bieskei lakos minden ok nélkül agyonszurta fiát, azt mondja, akkor került elébe fia, mikor muszáj volt ölnie. **Sikkasztás a Vatikánban.** A hittérítői kongregáció kárára 100.000 líra hiányt állapítottak meg. — **Nagybecsű ajándék.** Gr. Andrássy Dénes a kassai múzeumnak harmadfélszáz, becsesebbnél becsesebb műtárgyat ajándékozott. — **Gyilkos villám.** A rajnavideki Düren mellett egy villám a masirozó katonák közé ütött s közülök ötöt megölt.

* **Olvassuk a „KARIKÁS“ élelapot.**

x **Igyunk Avas újfalusi Oroszlán** természetes égvényes savanyu gyógyvizet üvegenként 12 fillér. Kapható kizárólag a Schwartz-féle dohánytőzsdében Piac-utca 29. sz., városházával szembe.

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zenekara játszik.

A válság.

Saját tudósítónktól.

Budapest, szept 16.

A politikai világot ma élénk izgalomban tartotta két esemény. Az egyik Széll Kálmán reichenau-i utazása, amelynek szinte pártkülönbség nélkül nagy fontosságot tulajdonítanak, habár nem tartják valószínűnek, hogy Széll elvállalná a kabinat alakítást. Bizonyosnak tartják azonban ezt, amit mi már fővárosi tudósítónk jelentése alapján már a múlt héten megírtunk, hogy ugyanis Széllnek megbízatása van a parlamenti rend helyreállításának előmozdítása érdekében. Azt hiszik, hogy Széll a leendő miniszterelnök utját egyengeti, de nem tartják kizártnak azt sem, hogy Széll Kálmánt volt osztrák kollegái rábeszélék a békének közvetlen közreműködésével való megteremtésére. A főérvök az hogy Széllnek a közel jövőben már azért is kedvezőbb a helyzete, mert a kereskedelmi és vámszerződést 5 tárgyalta a Körberrel és könnyebben volna az keresz túlvihető, ha a tárgyaló felek maguk állának a parlamenti tárgyalás élén. — Azonkívül ismerik békés konciliáns egyéniségét, a mely most kiválóan alkalmas volna a béke megteremtésére.

Másrésről élénk feltűnést keltett Tisza István grófnak tegnap nagyváradi beszéde és határozati javaslata. Az adott viszonyokhoz képest mind a kettő vegyes érzelmeket keltett a szabadelvűpártban és az ellenzéken egyaránt. A szabadelvű pártiak helyeslik Tisza hangját, annál élésebb a visszatérés Tisza gróf politikai ellenfele körében.

A függetlenségi párt harci része egyenesen ellene fordul és ugynevezett, merev magatartását okolja a válság elődázása miatt, de főképp azért, hogy a válság már eddig is olyan megoldást nem nyert, a minőnek a függetlenségi párt harci része óhajtott.

A függetlenségi párt egyébként párt értekezletre készül és nehezen várja Kossuth Ferenc hazaérkezését. Értesülésünk szerint Polonyi Géza sürgönyileg kérte Kossuthot hogy siesen Budapestre és együtt beszéljék meg a párt teendőit a párt tekintélyesebb tagjaival.

Általában az a meggyőződése a szereplő politikusoknak, és ezt hangsúlyoznunk kell, hogy a megoldás most már rövidesen meg lesz és a béke újból helyre áll a parlamentben.

Háboru készül.

Vilmos német császár Bécsben találkozik királyunkkal, azután az orosz cár érkezik oda.

Az orosz és olasz, valamint a magyar és osztrák hadi hajók mozgósításáról is érkeznek hírek. Továbbá a balkáni forrongás oly nagy és veszedelmes, hogy *Törökország és Bulgária összetűzése könnyen bekövetkezhetik.* Szerbiában szintén óriási zavarok vannak. *Iszonyu mérszárlásoktól tartanak.* A bolgár kormány állítólag 25,000 tartalékos sürgős behívását rendelte el.

Mindezek a jelenségek arra mutatnak, hogy a háboru küszöbön van. Nem lehetetlen, hogy a macedóniai kérdés oly gyújtó szikra lesz, melytől egész Európa lángba borul.

Kétség nélkül való, hogy a Balkánon végzetes események vannak készülöben.

Ezekről s általában a balkáni helyzetéről a következő távirati tudósításaink adnak számot.

Bulgária mozgósít.

Szófia, szept. 16. A bolgár kormány a török csapatoknak a határon való összpontosítása miatt a sofiai, filippopoli és sliwnai póttartalékosok hat osztályát összesen 25000 embert fegyvergyakorlatra hívatott. A birkilisszi szandzsákban a török hatóságok felszólították a görög családokat, hogy a bolgároktól különítsék el magukat. Ezt a bolgárok arra magyarázzák, hogy itt a törökök nagy vérengzésre készülnek.

Az orosz hadiflotta.

Pétervár, szept. 16. — Vladivosztko előtt ötven hajóból álló hadiflotta van készenlétben. Két hadtestet mozgósítottak.

Olaszország.

Nápoly, szept. 16. Tízezer katonának Macedóniába küldésére előkészületeket tettek.

Tömeges gyilkolások.

Budapest, szept. 16. Jeruzsálemben állítólag tömegesen gyilkolják a szerzeteseket.

Magyarország és Ausztria.

London, szept. 16. A Times szófia levelezője azt táviratozza, hogy az osztrák-magyar konzul Petrov tábornok miniszterelnök előtt tiltakozott a bolgár kasság harcias magatartása, a bandák toborzása és dinamitbombák készítése ellen. Vádolta a bolgár kormányt, hadsereget, hatóságokat és rendőrséget, hogy a bandákkal egyetértenek. Petrov tábornok azt felelte, hogy Bulgáriának nincs olyan hadserege, melylyel a felkelőket féken tarthatna.

E G Y L E T.

Nőegyleti választmányi ülés. A Debreceni Jókai Nőegylet Veresné Szathmáry Teréz urnő elnöklete alatt szept. 20-án délután 3 órakor a nőipariskola nagytermében választmányi ülést tart. Az ülés tárgysorozata: 1. A szegények

segélyezése, 2. A szövő ipariskola ügyei 3. Folyó ügyek.

MULATSÁG.

Kedélyes este. A kisgazdák, földművelők és munkások e hónap 20-án — vasárnap este — az Otthon kávéház helyiségeiben kedélyes estét rendeznek. A kedélyes estén dal, szavalat s egyéb szórakozás fogja mulattatni az arra megjelöket, kiket a rendezőség ez uton is meghív.

S Z I N H Á Z.

— (A Király színház) A főváros hatodik színháza, a Királyszínház ellen, mely október 15-én nyílik meg, valami láthatatlan kéz gyűlöletes aknamunkát folytat. Teleszórja a lapokat riasztó hírekkel, hogy a belügyminiszter a még meg sem nyílt színházat betiltotta. Illetékes helyről szerzett felvilágosítás alapján jelelhetjük, hogy ebből egy szó sem igaz. A király színház játszási engedelmének kiadása semmiféle akadlyba nem ütközhetik. Az még éppen nevetséges híresztelés, hogy az új színházban azért nem lehet majd játszani, mert házak közé épült.

A várszínház sem áll szabadon, pedig abban a belügyminiszter fenható sága alatt a Nemzeti Színház és a királyi dalszínház játszik. Az pedig rég meg haladott álláspont, hogy a színház tűzveszedelme nagyobb, mint a dalszínházé, melyben előadás közben dohányozni szoktak. Sánalmas rossz akarat avgy érmetlen bosszú izhát e sak forrása a vak híresztesnek mely a színházat elevi megsszeretné gátolni bizonyára diadalmas pályafutása megkezdésében.

TÁVIRATOK.

A soproni katonák.

Budapest, szept. 16. A mai esti bécsi lapok Sopronból érkezett távirati jelentés alapján azt írják, hogy a soproni honvéd kaszárnyában ma a rezervisták és tényleges katonák közt összeütközés volt. 87 engedetlen katonát elfogták, negyven katonát megszökött. Soproni felhivatalos tudósítás azonban a hirt valótlanak jelel ki.

A török nagykövet ügye.

Pozony, szept. 16. Abdullah Dseved bég, aki Mahmud Nedin török nagykövetet inzultálta és a kit a bécsi rendőrség ezért kiutasított, ide érkezett és egy ide érkezett és egy idevaló szállóban vett lakást. Egy pozsonyi szerkesztő előtt ki jelentette, hogy itt akarja bevárni az ügy további fejleményeit. A bécsi nagykövet ugymond — neki azért ellensége, mert ő nem akart hozzájárulni ahhoz, hogy a nagykövetségtől a valóságnak meg nem felelő jelentések küldetnek a szultánnak.

Vizáradások.

Grác, szept. 16. Az utóbbi záporok következtében a Mura, Dráva és Ems vizállása rendkívül magas. Sok vidéken áradások vannak. A vasutközlekedés a legfelsőbb Mura és Ems völgyben megszakadt. — Tegnap délután az ujonnan épült fából való Dráva-híd Marenberg-Wachernél részben leszakadt és ennek roncjai a Marburg melletti gyaloghídat szétszörték. Ez alkalommal 2 városi rendőr és a járőrekek közül 3 felnőtt és 4 gyermek a vízbe fult.

Gabona tőzsde.

Budapest, szeptember 16. Buzakinál jó vételkedv élénk, Nyugodt irányzat mellett 33,000 métermázsa került forgalomba változatlanul ta tott árakon. Egyébb gabonanemek változatlanok idő szép,

Buza októberre	7.47—48
„ novembere	7.74—75
Rozs október	6.24—25
„ októberre	6.53—54
Zab októberre	5.47—48
„ novembere	5.73—74

Regénycsarnok.

A tejtösvér.

Harmadik rész.

(Folytatás.)

A doktorugyanis egymaga képviselte a községben a szabad gondolkozásu radikális pártot.

Az orvos gáncsoló skepticiizmusa kétségbejettette az abbát, de azért mégis el kellett ismernie hogy az orvos maga a megtestesült becsületesség egyeneslelkűség és önfeláldozó könyörületeség, valamint viszont a doktor sem kételkedett a plébános meggyőződésének őszinteségében.

Igy hát nagyrabecsülték egymást és örökké hadilábon állottak egymással de mindig csak udvarias fegyverekkel vitáztak.

Noirtin Vitaline csupán a komolyságával és szívóságával hasonlított a fivéréhez.

A pap szegletes és szigorú arcával merő elentétben Vitaline údearcán a teljes virágában álló fiatalság minden hibája és szépsége virul.

Anyjától örökölte gyönyörű göndör haját, bársonyos lágyaságú szemét érette eperrel versenyt pirosító ajkát és gyönyörű metszésű orrát.

Arca rendes körölmények közirendes és nyugodt volt, de a legkisebb izgalomra is felragyogott és szikrákat szórt a szemé, oreái kigyultak és félig kinyílt ajkai a hófehér fogszorral zamatos gyümölcsre emlékeztettek.

Középszerű természetnek karcsu és egyuttal gömbölyded, arányos idomai voltak.

Néha gyermekes élénkséggel tört ki belőle a pajzanság.

Noha mint a plébános testvérenek nagyon szerény és tartózkodó magaviseletet kellett tanusítania, néha olyan kicsapongó jókedve kerekedett, mint a féke vesztett kis esikónak, a mi elárulta, hogy látszólagos nyugodtsága alatt egészen más természet lapang, a mely teljesen elüt az anyagi türelmü paplelkületétől, a ki mindig ura volt az akaratának.

A leány, testileg az anyja üde és telt szépségét örökölte, de lelkileg az apja indulatos szenvedélyességére és korlátlan függetlenségérzetére ütött.

Noirtin abbé meg a huga Joél de Louéssart mellett ültek; velük szemben Germain, kitől jobbra és balra Bonnay Dávid meg Villemier doktor foglaltak helyet.

Mind a hatan egy étvágygerjesztő nyársonsi üröcöm elfogyasztásán buzgókodtak és az orvos hosszú szakálát simogatva fordult Joélhoz:

— Louéssart uram, mondhatom, hogy a pecsenye pompás. Azt hiszem az egyház azért rendelte el a negyven napi böjtöt, annál fogékonyabbak legyünk a jó konyha gyönyöreire iránt... Mit gondolsz, abbé ur?

E szavakkal gunyolódó pillantást vetett az abbére, a ki éppen egy igen izes falatot vett a villája hegyére.

A fiatal pap nem volt épen inyenc, de egészséges étvágya volt, a miből nem is csinált titkot senki előtt.

Mit sem törődve a doktor gunyos hangjával, nyugodtan felelt:

— Hígyje meg, doktor ur, midőn az egyház a böjtöt elrendelte, sokkal magasabb és fenköltebb céljai voltak.

Az érzéki gyönyörnek nélkülözése révén a hívők lelkét a magukba szállásra akarta készíteni és ezért a testre lélekre jóhatású és a hygienikus szabályoknak megfelelő életrendet állapított meg. Ön orvos, tehát maga is befogja ismerni, hogy ilyenkor a tavasz közeledtével a vért felkorbácsoló ételektől való tartózkodás nagyon böles intézkedés.

Folyt köv.

Cimbalom-verők

— u j a k —

olesó árban kaphatók

Darabos utca 22. szám a.

Kitünő érett

csemege szőlő

Kardos László sétaterti telepéről

1 kiló Chasselas elsőrendű 18 kr.

1 „ „ „ másodrendű 16 kr.

1 „ Passatutti 24 kr.

Minden faj eredeti 5 kilós kosarakban is kapható.

Naponta friss szedés,

kapható reggel 7. órától este fél 10 óráig a VÁROSHÁZA KOSSUTH-UTCAI SARKÁN lévő sátorban. TÓTH GYULA vaskereskedése előtt.

Üres jókarban levő tiszta kosarak

— 8 krajcárért vétetnek vissza. —

Magy. Kir. Áll. Üzletvezetőség Debrecen

21608 szám
1903.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak — Körösmező állomásán 1904. évi február hó 1-én a vasuti vendéglő bérléte lejár; ugyanazon időponttól számítandó öt évi időtartamra ezen vendéglő bérléte ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 1 koronás bélyeggel és — „Ajánlat a magy. kir. államvasutak Körösmező állomásán levő vendéglői üzlet bérléte” — felirattal ellátott, — nem különben a kellő okmányokkal felszerelt borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1903. évi október 1-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak debreceni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, tértili vevényel nyújtandók be. Ugyanazon időpontig bánatpenz pedig Egyszáz korona készpénzben küldendő be — függetlenül az ajánlattól — a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján, jelen pályázati hirdetés számára való hivatkozással. A vendéglők bérléte vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi és kereskedelmi) osztályában (Tisza-palota II. emelet 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12. és d. u. 2—4. óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlat tevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A magy. kir. államvasutak fenntartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül tekintet nélkül a felajánlott bérlétszeg nagyságára szabadon választhassanak.

A vendéglő helyiségek közül az I/II. oszt. étterem fűtése és világításáról a vendéglős saját költségén köteles gondoskodni, míg a III. oszt. váró és étterem világítási és fűtési költségeit fele részben a vasutintézet, fele részben pedig a vendéglős viseli.

Kelt Debrecen, 1903. szeptember 11-én.

AZ ÜZLETVEZETŐSÉG.

Utánnomás nem díjaztatik.

12679JP.—1903.

Hirdetés.

A debreceni kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy Ráé István és érdektársai kérelmére a Derecske községi forduló birtokok és az ugynevezett Móric földök együttes tagosítása iránt a kir. törvényszékhez a fenti szám alatt kérvényt adtak be, s ennek következtében az 12679/1903. P. sz. alatt hozott végzéssel a tagosítás megengedhetőségének kérdésében a helyszíni tárgyalásra határidőül 1903. évi nov. hó 18. napjának délelőtti 9 órája Derecske község házához kitűzetett, a mely határnapra az érdekelt birtokosok a jelen hirdetés által oly figyelmeztetéssel idóztatnak meg, hogy meg nem jelenésök esetében a tagosítás elrendelésébe bellegezőköl fog-nak tekintetni.

Az ismeretlen tartózkodású birtokosok ügygondnokául Dr. Lehovszky István derecskei lakos ügyvéd neveztetett ki.

Kelt Debrecenben a kir. törvényszék mint urbéri bíróságnak 1903. évi szept. hó 9. napján tartott üléséből.

Baróthy Béla
elnök.

Dr. Visky Sándor
jegyző.

Kaiser Salamon

Hatvan-utca 2. szám alatti havi és heti részletüzletében, az őszi és téli áruk nagyválasztékban megérkeztek u. m.: férfi, fiu és gyermeköltönyök női felső kabátok és felöltők, vásznak, kanavaszok, képek és tükrök nagyraktára.

Harmat-Créme

Arcszépítő

kenőcs

- A Harmat-Créme a legjobb arcszépítő s kényes bőrt ápoló kenőcs, mely üdév, puhává, fehérré teszi az arcz bőrt.
- A Harmat-Créme sem olmot, sem higanyt nem tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatású.
- A Harmat-Créme nappal is használható, mert nem zsíroz s a poudert jól állja.
- A Harmat-Créme nem teszi fényessé az arczot s fehériti a bőrt.
- A Harmat-Créme kiváló jó hatású mindennemű bőrbajoknál; pattanások s mitesszerek (bőrpitykek) elmulasztására, napégette s azélfajta arcznál, s kéznél.
- A Harmat-Créme teljesen zsírmentes, habszerű, jóillatú arcszépítő egy tégelyének ára egy korona.
- A Harmat Szappan, mely a Crème hatásait fokozza, darabonként 35 kr.

Főraktár a készítő MIHALOVITS L. székelyszerésznél Debrecenben.

Igen olcsó, szép
piac-utcai bolt

portalel
november 1-től kiadó.

Felvilágosítást ad:
a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi-Bank
ügyvezető igazgatója.

Több rendbeli
érmekkel kitüntetve!

Alapított 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debrecenben.

SCHVARGZ VILMOŠ

cs. és kir. udvari butorgyáros
és a legújabb szabadalmazott asztalok
gyártója.

Üzlethelyiség: Piac-u. 71.

Gyártelep: Szalka-u. 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállításon. — Egyszerű, de kitűnő minőségű, saját készítményű butorok, a legényesebb kivitelig, legolcsóbb árban.

Költségvetések, rajzok, mintákkal
készséggel, díjmentesen szolgálók.

Csasz és kir.

udvari szállító.

Fernolend

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és fekete bőrnemek részére, mely kiváló szép fényt és tartósság ad a bőrnek. Elhasznált pécesítés, sárga vagy barnabőrnek a Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1882. Gyári raktár Bécs, I. Schulerstrasse 21. Mindenütt kapható.

Első kézből; a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban.

Első magyar hangszergyár.

villamos erőre berendezve.

STOWASSER

császár és királyi udvari hangszergyáros hadseregszállító
a Rákóczi javított Tárogató egyedüli feltalálója
J. Budapest, II. Lánchíd-utca 5.

Ajánlja a saját gyárban készült
összes réz- fa- fuvó és vonóshang
szereket

Hegedűk gordonkák bőgők fuvolák
klarinetek trombiták és czim
balmok

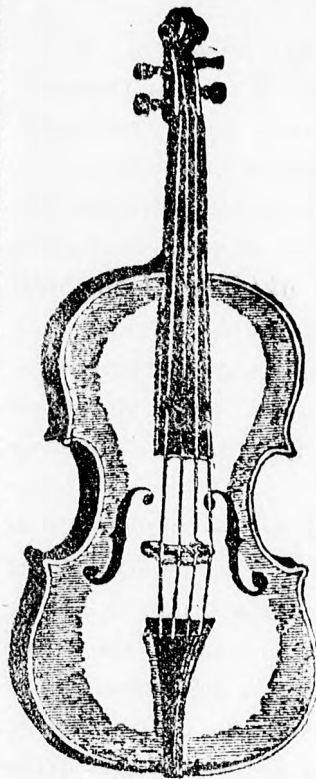
Tárogató ára 30 forinttól (60 kor.) feljebb, iskola
hozzá ingyen.

Zenekarok teljes felszerelése olcsó árban, előnyös
fizetési feltételek mellett.

Harmonikák elpusztíthatatlan erős hangokkal.

Javítások specielis kivitelben gyorsan és szakszerűen eszkö-
zöltetnek, vonós hangszerek a legújabb találmányu hangfo-
kozó gerendával, melyért garantiát vállalok.

ÁRJEGYZÉK minden hangszerről külön-külön kérendő, mely
bérmentve megküldetik.

Székelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyúvíz.

A „Málnási Mária Forrás”

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légeső heveny és idült hurutjainál, a
tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és
bélhuzam hurutos bántalmairál, vérszegénységénél,
köszvény és izom csuznál.

Kapható:

Geréby Fülöp utódai, — Kontsek Gézánál, minden
gyógyszertárban, drogueriában és fűszerkereskedésben.

Kutkezelőség: **BRANDÓ.**

A magyar kir. belügy. Miniszter ur 36890/1902. számú
rendeletével a Málnási Mária Forrás számára a gyógy-
forrás elnevezést engedélyezte.

A külföldi Sellers, Gleichenberg, Emsi drágább
vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja.
Tisztán, telényi borral, tejjel összeöntve iható.